

APIE SVOGŪNŲ AUGINIMĄ

Svogūnų šaknų sistema yra silpna, todėl augalai nepakankamai apsirūpina maisto medžiagomis iš dirvos. Vegetacijos pradžioje svarbiausi maisto elementai yra azotas, fosforas, kalis, kalcis, bręstant ropelėms – kalcis, magnis, siera, geležis, boras, varis, cinkas. Trūkstant azoto, augalai silpnai auga, gelsta lapai. Nepakankami fosforo ir kalio kiekiai mažina svogūnų derlių, blogina kokybę, sandėliavimo savybes.

Kokį svogūnų derlių užauginsime pamatysime rugpjūčio mėnesį, kai laiškai/lapai nugels ir sudžius, ir pasimatys auksaspalviais, gal tamsiai bordo, o gal net baltos spalvos lukštais pūpsančios ropelės. Svogūnų ropelių spalva, beje ir forma, priklauso nuo veislių.

Ar sunku užauginti gerą svogūnų derlių? Daržininkai profesionalai pasakys, kad tikrai nelengva, nes svogūnus ne bet kur gali sėti, o nuo pat pasėjimo pradžios juos reikia apsaugoti nuo piktžolių, vėliau nuo ligų, kenkėjų. Ir nepamiršti augalus tręšti.

Kad ir be didelių pretenzijų į didelius derlius, auginant savo darže ar lysvėje, vis tik reikėtų žinoti apie svogūnų poreikius.

Svogūnai mėgsta priemolį. Jeigu juos auginsite priemolyje – prireiks daugiau laistyti. Vieta turi būti atvira, saulėta. Ir tai nebe reikalo, nes pavėsyje augančius svogūnus labiau puola ligos ir kenkėjai. Blogai svogūnai augs rūgščioje dirvoje.

Svogūnai, beje ir česnakai, **mėgsta, kad dirvoje būtų daugiau sieros.** Todėl pravartu rinktis ir specialiai svogūnams skirtas trąšas, pvz. Agroblen 2-3 mėn., Agromaster 2-3 mėn., kuriose sieros yra apie 14-22 proc. Jomis, kaip ir kitomis mineralinėmis trąšomis tręšiama pagal rekomendacijas. Trąšos įterpiamos negiliai, nes svogūnų šaknys giliai į dirvą neauga. Mėšlas svogūnams netinka, nebent jis buvo įterptas ankstesniais metais.

Svogūnus galima išauginti iš sėklų ar iš sėjinukų. Nevėlinkime su sėja ar sodinimu. Kuo anksčiau svogūnus pasodinsime, tuo greičiau jie spės užaugti iki liepos liūčių ir rugpjūčio rūkų ir tuo pačiu mažiau bus pažeisti ligų, tokių kaip netikroji miltligė.

Svogūnus sodina paprastai po bulvių. Galima sodinti po kopūstų, pupelių, žirnių, agurkų. Tarp svogūnų galima pasodinti keletą krūmelių medetkų. Jų kvapas atbaidys žalingus vabzdžius ir nematodus. Svogūnų lysvėje gali augti krapai, kurių kvapas atbaidančiai veikia prieš kenkėjus ir svogūninę musę. Gera kaimynystė svogūnams su bulvėmis, pomidorais, morkomis, burokėliais, kopūstais.

Laistyti svogūnus reikia tik vasaros pradžioje. Aišku, jei to reikia, kai apskritai nelyja. Jeigu laistysite visą vasarą, svogūnai blogai laikysis, pus. Savaiame aišku, kad blogiau laikysis svogūnai augę lietingą vasarą.

Svogūnus nuimti geriausiai, kai saulėta ir nelyja. Svogūnai imami, kai daugumos augalų laiškai patys gula ant žemės. Jeigu svogūnus nuimti per anksti, nespėjus susiformuoti išoriniams

dengiamiesiems lukštams, kaklelis liks storas ir atviras, per jį dar lauke į svogūną lengvai pateks ligų sukėlėjai. Todėl dėl kaklelio puvinio svogūnai blogai laikysis per žiemą.

Per vėlai nuimti svogūnai taip pat blogiau laikosi. Perbrendusių ropelių audiniai skyla, lukštai nubyra, dažnai pakartotinai dygsta šaknys. Dėl to sunkiau juos išlaikyti.

Kad svogūnai greičiau subręstų, kartais prieš savaitę iki derliaus nuėmimo nupjaunami lapai, bet dėl to mažėja derlius. Tą patį efektą, bet be derliaus nuostolio galima gauti truputį pakėlus ropelės, kad šaknys atitruktų nuo žemės. Nedideliuose plotuose tą galima puikiai atlikti kastuvu ar šakėmis. Augalai negauna pakankamai drėgmės iš žemės, o maisto medžiagos iš vystančių laiškų spėja pereiti į ropelės.

Jeigu oro sąlygos leidžia, svogūnai apie savaitę laiko džiovinami lauke arba po priedanga vėjo gerai prapučiamoje vietoje. Per šį laiką laiškai nudžiūsta, ropelės baigia pabręsti, ant jų susidaro sausi, gerai ropelę dengiantys lukštai.

Svogūnus galima laikyti atvirose dėžėse ar tinkliniuose maišuose. Nudžiūvę laiškai nupjaunami, paliekant 3–4 cm. Galima nudžiūvusių laiškų ir nenupjauti, o ropelės supinti į kasas, vainikus. Dėl tvirtumo įpinamas špagatas ar ryšulėlis šiaudų.

Maistui skirtus svogūnus geriausia laikyti –1-3°C temperatūroje. Šaltai laikomi svogūnai prieš laiką nesudygsta, be to žemoje temperatūroje ne taip intensyviai vystosi ligų sukėlėjai. Neblogai svogūnai išsilaiko ir aukštesnėje temperatūroje (nuo 0 iki +3°C).

Sandėlis ar rūsys turi būti sausas. Esant didesnei drėgmei svogūnai greitai pereina iš ramybės periodo, pradeda dygti, sudrėksta dengiamieji lukštai, ropelės kaklelis, gali prasidėti puviniai. Ypač svarbu sausiai laikyti tuos svogūnus, kurių ropelės nepilnai subrendusios. Svogūnus reikėtų laikyti kitoje patalpoje – atskirai nuo bulvių ir kitų daržovių, kurioms reikalinga didesnė santykinė oro drėgmė, kad nesuvystų. Labai paprastas būdas palaikyti rūsyje sausą orą - pastatykite dėžę ar nedidelį kubilą su negesintomis kalkėmis. Kalkės sugeria daug vandens ir oras tampa sausesnis.

Žiemos metu, ypač po naujų metų, reikėtų laikas nuo laiko ropelės perrinkti.

Žiemą rinkite svogūnų lukštus ne tik margučių dažymui, bet ir kaip vertingą priemonę prieš kenkėjus.

